

Newsletter

Kancelarii Radców Prawnych Bieluk i Partnerzy

marzec 2022

ZASADY ZATRUDNIANIA OBYWATELI UKRAINY

Radca prawny Agnieszka Owsieniuk - prawnik w Kancelarii Radców Prawnych Bieluk i Partnerzy. Doświadczony praktyk w zakresie prawa pracy. Prowadzi sprawy związane z zatrudnianiem cudzoziemców oraz usługami świadczonymi przez agencje zatrudnienia, w szczególności z zakresu pracy tymczasowej.

Poniższe opracowanie zawiera informacje zgodne ze stanem prawnym obowiązującym 3 marca 2022 r. W związku z dynamicznie zmieniającą się sytuacją, w każdej chwili przepisy mogą ulec zmianie tak, aby ułatwić zatrudnianie obywateli Ukrainy, o czym będziemy informować na bieżąco.

W ramach udzielania pomocy wielu pracodawców będzie obecnie chciało zatrudnić obywateli Ukrainy. Aby przyjąć obywatela Ukrainy do pracy, pracodawca musi ustalić, czy cudzoziemiec posiada **tytuł pobytowy** i czy tytuł ten uprawnia do podjęcia pracy w Polsce. Jeśli nie, pracodawca jest zobowiązany do **zalegalizowania zatrudnienia cudzoziemca w Polsce**.

W pierwszej kolejności należy zweryfikować na podstawie jakich dokumentów obywatel Ukrainy przekroczył granicę polsko-ukraińską. Będzie to determinowało stosowanie dalszych procedur.

Ruch bezwizowy i inne tytuły pobytowe uprawniające do podjęcia pracy w Polsce

Obywatel Ukrainy może wjechać na terytorium Polski **na podstawie paszportu biometrycznego w ramach tzw. ruchu bezwizowego**. Co do zasady ruch bezwizowy pozwala na pobyt na terytorium Polski maksymalnie 90 dni w ciągu każdego okresu obejmującego 180 dni. W związku z obowiązującym reżimem covidowym długość pobytu została przedłużona. Aktualnie ruch bezwizowy uprawnia do warunkowego pobytu na terenie Polski do 30. dnia po odwołaniu stanu epidemii lub

zagrożenia epidemicznego (w zależności od tego, który stan obowiązywał jako ostatni). W tym okresie cudzoziemiec powinien złożyć wniosek o udzielenie zezwolenia na pobyt czasowy.

Obywatelom Ukrainy nieposiadającym paszportu biometrycznego również może być powierzona praca na terytorium RP, jeśli przekroczyli granicę na podstawie **paszportu zwykłego** oraz posiadają ważną **wizę krajową** (której cel wydania uprawnia do podjęcia pracy), **wizę Schengen typu C** lub **zezwole nie na pobyt czasowy**.

Zatrudnienie na podstawie oświadczenia zarejestrowanego w PUP

We wszystkich wskazanych powyżej przypadkach obywatele Ukrainy mogą podjąć zatrudnienie w Polsce na podstawie oświadczenia zarejestrowanego w miejscowym Powiatowym Urzędzie Pracy. **Oświadczenie wypełnia i składa pracodawca. Opłata od złożenia oświadczenia wynosi 30 zł.** Najprostszym sposobem jest złożenie oświadczenia online, za pośrednictwem portalu praca.gov.pl

Podjęcie pracy przez cudzoziemca jest możliwe po wpisaniu oświadczenia przez PUP w ewidencji oświadczeń. Potwierdzeniem wpisu jest złożone oświadczenie z pieczętką urzędu. Urząd nie wydaje osobnej decyzji o wpisie oświadczenia do ewidencji. Procedura powinna trwać do 7 dni roboczych.

Praca cudzoziemca jest legalna w okresie określonym w tym oświadczeniu. **Okres wykonywania pracy** na podstawie oświadczenia wynosi obecnie **maksymalnie 24 miesięcy**.

Zatrudnienie na podstawie oświadczenia zarejestrowanego w PUP to najszybsza procedura. Oczywiście można również skorzystać z procedury uzyskania zezwolenia na pracę, ale będzie to o wiele bardziej czasochłonne.

Kto nie potrzebuje zezwolenia na pracę lub wpisywania oświadczenia do ewidencji oświadczeń?

W określonych przypadkach obywatele Ukrainy są uprawnieni do wykonywania pracy na terytorium Polski bez konieczności uzyskiwania zezwolenia na pracę bądź wpisywania oświadczenia do ewidencji oświadczeń, jeżeli m.in.:

- 1) posiadają zezwolenie na pobyt stały,
- 2) posiadają status uchodźcy (przy czym przez pierwsze 6 miesięcy trwania procedury nadawania takiego statusu nie jest możliwe wykonywanie przez nich pracy);
- 3) udzielono im ochrony uzupełniającej,
- 4) posiadają zezwolenie na pobyt czasowy i pracę,
- 5) posiadają Kartę Polaka.

Przekroczenie granicy przez obywatela Ukrainy bez dokumentów

Przekroczenie granicy polsko-ukraińskiej w związku z agresją zbrojną jest aktualnie możliwa również **na podstawie specjalnej zgody komendanta Straży Granicznej udzielanej podczas przekraczania granicy**. Taka zgoda uprawnia do pobytu na terytorium Polski do **15 dni**. Przed upływem tego terminu, cudzoziemiec powinien złożyć **wniosek o zalegalizowanie swojego pobytu** w Polsce na podstawie ogólnych przepisów (np. wydanie zezwolenia na pobyt czasowy) lub o udzielenie mu ochrony międzynarodowej w Polsce.

Aktualnie nie jest możliwe legalne zatrudnienie takiej osoby na terytorium RP. Prawdopodobnie ma się to jednak niedługo zmienić, ponieważ trwają prace nad specustawą w sprawie pomocy uchodźcom, w której mają znaleźć się również regulacje przewidujące otwarcie rynku pracy dla osób uciekających z Ukrainy. Ze wstępnych informacji wynika, że

przedłużenie legalnego pobytu ww. osób na terenie Polski ma nastąpić z mocy prawa na czas określony w ustawie (kilkanaście miesięcy), natomiast legalizacja zatrudnienia ma się odbywać na zasadzie rejestracji w PUP faktu powierzenia pracy.

Dodatkowe obowiązki związane z zatrudnieniem obywatela Ukrainy

Poza „standardowymi” obowiązkami wynikającymi z zatrudniania pracowników na pracodawcach zatrudniających cudzoziemców ciążyą dodatkowe obowiązki.

Przechowywanie kopii dokumentu pobytowego

Jeszcze przed rozpoczęciem pracy przez cudzoziemca pracodawca ma obowiązek zażądać od niego przedstawienia ważnego dokumentu uprawniającego go do pobytu na terytorium Polski. Pracodawca jest zobowiązany do sporządzenia kopii tego dokumentu oraz przechowywania jej przez cały okres wykonywania pracy przez cudzoziemca.

Zawarcie z cudzoziemcem pisemnej umowy i jej przetłumaczenie

Zezwolenie na pracę wydane cudzoziemcowi lub oświadczenie o powierzeniu wykonywania pracy wpisane do ewidencji oświadczeń nie jest dokumentem poświadczającym zatrudnienie (nie jest umową o pracę lub umową cywilnoprawną), a wskazuje jedynie, że cudzoziemiec ma prawo legalnie wykonywać pracę na warunkach w wskazanych w tych dokumentach.

Pracodawca ma obowiązek zawrzeć z cudzoziemcem na piśmie umowę o pracę lub umowę cywilnoprawną, która uwzględnia warunki zadeklarowane w oświadczeniu lub zezwoleniu. Pracodawca ma obowiązek przedstawienia cudzoziemcowi tłumaczenia ww. umowy na język dla niego zrozumiały.

Uzyskanie nr. PESEL

Pracodawca jest zobowiązany dopilnować, aby cudzoziemiec wystąpił o nadanie mu nr. PESEL dla celów podatkowych. Powyższe jest niezbędne do prawidłowego wykonywania przez pracodawcę m.in. obowiązków podatkowych (np. wystawienia PIT-11).

PODSUMOWANIE

1. Najszybsza procedura zatrudnienia obywatela Ukrainy

Obywatel Ukrainy, który posiada:

- paszport biometryczny lub
- paszport zwykły z wizą, która uprawnia do podjęcia pracy lub wizą Schengen typu C lub z zezwoleniem na pobyt czasowy

może podjąć pracę **na podstawie oświadczenia zarejestrowanego w PUP**. Oświadczenie wypełnia i składa pracodawca. Okres wykonywania pracy na tej podstawie wynosi 24 miesiące.

2. Aktualnie, **nie można legalnie zatrudnić** obywatela Ukrainy, który przekroczył granicę jedynie na podstawie specjalnej zgody komendanta Straży Granicznej udzielanej podczas przekraczania granicy.

3. Wszczęta procedura w sprawie uzyskania statusu uchodźcy uniemożliwia podjęcie legalnej pracy przez okres 6 miesięcy.

BIELUK I PARTNERZY

— KANCELARIA RADCÓW PRAWNYCH —

**Zapewniamy kompleksową obsługę prawną przedsiębiorstw
w zakresie prawa pracy.**

Kontakt

ul. Warszawska 14 lok.3, 15-067 Białystok

kancelaria@bieluk.pl

tel. **+48 85 663 77 50**

oddział w Warszawie

ul. Karolkowa 28/114, 01-207 Warszawa

tel. +48 664 178 333

bieluk.pl prawopracy.bieluk.pl zamowieniapubliczne.bieluk.pl ukur.pl

